

Kjemper om det samme studentkullet

Er dagens situasjon med tre utdanningsinstitusjoner et fornuftig mangfold eller bakstreveri? Dette er et spørsmål som mange har meninger om. Diakonos har stilt ledende personer ved hver av utdanningene spørsmål som går på tanker rundt dagens situasjon, særpreg og visjoner.

AV NILS-TORE MOSVOLD

SPØRSMÅLENE:

1. Hvilke kriterier ligger til grunn for opptak ved deres diakonutdanning?
2. Hvilke tanker gjør du deg rundt Kirkerådets anbefaling om 5-årig studieprogresjon?
3. Hva legger du i å kvalitetssikre diakonutdanningen?
4. Sammenslåing til større enheter er dagens trend innenfor utdanning. Hva tenker du om dagens situasjon med tre selvstendige diakonutdanningsenheter i Oslo?
5. Hvordan ser du på initiativet i Tromsø der diakonutdanningen innlemmes i et teologisk seminar?
6. Hva kan de tre utdanningsinstitusjonene i Oslo samarbeide om?
7. Fordypningsretningene ved hvert utdanningssted er relativt like: Menighets-, institusjons- og misjonsdiakoni (internasjonal diakoni). Hva tenker du rundt det faktum at det ved hvert utdanningssted kun er en knapp håndfull studenter på hver fordypningsretning?
8. Hvis man skulle valgt mellom disse tre fordypningene, hvilke ville det da blitt?
9. Hva særpreg er deres utdanningssted?
10. Hvilke målsetninger har dere for studiet?
11. Hvilke diakonale utfordringer står vi overfor i dag?

Høgskolen for Diakoni og Sykepleie, Lovisenberg

Heltdsstud.: 9
Deltdsstud.: 9

Faste lærere: 2 i 100%-stilling og 2 i 50%-stilling
Faste timelærere: Ca. 5

Kompetanse på lærerkref-
tene: 1. Kristendom
hovedfag med realkompe-
tanse innen memghet og
institusjon. 2. Pedagogisk
grunnutdanning, Norsk
diakonihøyskole, lang
erfaring som diakon
(faglærer for diakoni)
3. Teolog (undervisning i
gudstjenesteliturgi) 4.
Samfunnsfaglig utdan-
ning, bakgrunn fra
misjonsarbeid (interna-
sjonal diakoni). Alle
befinner seg på lektor-
nivå.

Avdelingsleder
Marianne Uri Øverland:

1. Det er utarbeidet en liste, anbefalt av Kirkerådets Nemnd for diakoni, over godkjente grunnutdanninger som vi følger. I tillegg tar vi inn en liten kvote studenter på bakgrunn av realkompetanse og lang kirkelig erfaring. Opprinnelig var det et ønske fra misjonsorganisasjoner at en del av deres utearbeidere skulle få diako-

nalfaglig kompetanse. Opptaksreglementet vårt krever at studenten bekjenner kristen tro og er medlem av et luthersk kirkesamfunn. Det første kravet er en selvfølghet, noe også innholdet i utdanningen understreker. Det andre kravet kan styret dispensere fra og har gjort det rundhåndet, slik at våre studenter samlet har en bred tverrickelig bakgrunn.

2. Det er et godt og optimalt krav, men vi er redde for at studenttilgangen da vil bli for liten. Hos oss gir det preferanse til opptak dersom studenten i tillegg til grunnutdanningen har teologisk utdanning av minst ett års varighet.

3. Det finnes dessverre ikke noen standardmodell for diakonutdanning å kvalitets-sikre overfor. En målsetning er derfor å få det. Utdanningens oppgave blir da å sikre at vi har klare mål og planer å jobbe etter, samtidig som de er realistiske og gjennomførbare. Undervisningen og helhetstenkningen for studiet siktes inn mot å oppfylle disse målene.

4. Dette er dagens situasjon, og det må vi forholde oss til. Det trengs tid for å se om dette samlede tilbudet er av en så god og variert karakter at de alle fylles med studenter. Hvert utdanningssted gir nå et tilnærmet helhetlig diakonutdannings-tilbud. Dette er en fordel for studentene. Det negative er at det kan bli for lite, for få studenter og dermed for dyrt.

5. Det synes jeg er positivt, og det vitner om et mangfoldig utdanningstilbud. Det

er flott at det nå utvikles et helhetlig kirkelig utdannelses-tilbud i og for Nord-Norge. Jeg tror ikke det diakonifaglige vil drukne i teologien, men opplever det positivt at innpakningen kan variere.

6. Vi er åpne for samarbeid, og jeg ser at vi kan dra nytte av hverandres kompetanse. Til nå har vi felles seminar for både lærere, studenter og veiledere. Når det gjelder praksis har vi også samarbeidet på en rekke områder, og dette vil vi fortsette med. Tross dette står vi i ulike tradisjoner som understreker våre særpreg, og mye av dette vil det være positivt å holde på.

7. Vi ser ikke på det som problematisk. Vi har lang tradisjon og bra studenttilgang når det gjelder internasjonale diakoni og menighetsdiakoni. Fordypningen i institusjonsdiakoni ble utskilt fra menighetsdiakonifordypningen i 1997 og er den linjen vi har få studenter på. Vi benytter oss av ressurser som allerede er der. Å ha få studenter utfordre oss på det metodiske plan, og behøver ikke å få konsekvenser for kvaliteten.

8. For oss er det helt naturlig å tilby alle tre fordypningsretningene, og kan derfor ikke velge bort noen.

9. Vi har jobbet bevisst på å integrere det diakonifaglige i resten av fagene. Helhetstenkningen rundt diakoni som fag står sentralt, og de andre fagene fungerer som støttefag og utdypning til diakonien. Den offentlige godkjenningen vår gjen-

speiler dette: 20 vektstall i diakonifag. Vi er også sterke på praksis og på det prosessarbeidet som et holdningsfag som diakoni fører med seg.

10. Hovedmålsettingen er å utdanne diakonkandidater til kirkelige stillinger, men vi legger også vekt på at mennesker som ønsker å ta diakonifaget med seg inn i andre sammenhenger får muligheten til det. Blant annet ønsker vi på sikt å kunne tilby diakonutdanning tilpasset andre kirkesamfunn. Vår høyskole har en økumenisk profil.

11. Som institusjon ser vi våre diakonale utfordringer på de områdene hvor vi arbeider og har engasjement. Samtidig som det er viktig å styrke disse, arbeider vi bevisst i en strategisk prosess der også nye utfordringer blir vurdert. En av diakoniens store oppgaver er å rotfeste teologien i folks hverdag, det være seg ved sykepleie, sosialt arbeid etc. Når det gjelder kirken er det viktig at den blir aktiv og synlig i samfunnsbildet, og at diakonien er en positiv påvirkningsfaktor i samfunnsutviklingen.

Menighetssøster- hjemmets Høgskole

Heltidsstud.: 12
Deltidsstud.: 3

Faste lærere: 3
Faste timelærere: Ingen, undervisningen er tema-basert og det imbentes lærerkrefter for ett og ett tema.

Kompetanse på lærerkref-tene: 1. Teolog 2. Diakon med sosionom som grunn-utdanning (ansvar for de samfunnsfaglige emner og diakonalt arbeid) 3. Spesialpedagog og diakon i frikirken (ansvar for sjele-sorg).

Avdelingsleder
Runo Lilleaaser:

1. Vi holder oss til opptakskriterier fra tiden under Norsk Diakonihøgskole med vekt på en treårig fagutdanning. I tillegg har vi en åpning for at en kvote på 20% kvalifiserer seg på bakgrunn av bl.a. yrkeserfaring og/eller andre utdanningsvarianter. Vi vil beholde bekjennelsesplikten som særkrav for grunnutdanningen. Vi legger vekt på personlig tro og kirketilhørighet.

2. Saklig sett bør diakoni-praktikum være det 5. året av utdannelsen, og dette bør man strebe etter å oppnå.

3. Dette ser jeg tredelt på: 1. Jobbe med det bibelske fundament for tjenesten. 2. Diakonien som fag bør være tett på det praktiske, også under rene teoribolker. 3. Jeg tror det ville vært lurt hvis Kirkerådet tok initiativ til en rammeplan. Praksis i dag kan bli at vi titter på hverandre, fremfor å tenke kreativt selv. En eventuell rammeplan vil ikke utelukke særpreg.

4. Jeg tenker sånn at dette er et resultat av historien, og at de som har skapt den må ta ansvar for det. Likevel er dette veldig ferskt og vi må gi det hele litt tid. Jeg tror dagens bilde på diakonutdanningen reflekterer bredden i kirken.

5. Jeg synes det er godt at noen tar initiativ. Tilbudet i nord har ikke vært godt nok, så hvis dette kan ta seg av behovet for en slik utdanning i denne landsdelen tror jeg det er bra. Som prest tror jeg likevel ikke det er den optimale løsningen at et teologisk seminar tar seg av dette. Man skal være oppmerksomme på at det i en slik situasjon fort kan bli prestedominert og derfor gå på akkord med diakoni som fag. Men tanken bak et nært samarbeid mellom de ulike kirkelige utdanningsretningene er god.

6. Bedre enn å gå inn på de prinsipielle sidene ved et samarbeid, tror jeg det er viktig å være så konkrete som mulig. Vi kan invitere hverandre på kurs/seminarer,

utveksle lærerkrefter ol., men ved hver enkelt sak er det viktig å avklare hvor man står.

7. Nesten ikke noe av vår undervisning er i forelesningsform. Fordypning er lagt opp som et prosjekt, og dette er derfor hensiktsmessige gruppestørrelser. Faren er at ingen tørr å droppe noe fordi vi er redde for å oppleves dårligere enn de andre. Dette er en bremsekloss som kan fjernes dersom vi får noen standardformuleringer rundt hvordan innholdet i diakonipraktikum bør være. Jeg understreker igjen ønske om rammeplaner fra Kirkerådet.

8. Hvis vi skulle stryke noe, ville jeg tenke hva taper vi på det. Menighetsdiakonien kan ikke unnværes, mens institusjonsdiakonien, paradoksalt nok, er dårligst utbygd. Men akkurat nå oppleves problemstillingen uaktuell.

9. Vår undervisning vil oppleves annerledes fordi vi har gjennomført temabasert undervisning ut fra problem-basert pedagogikk.

10. Vi ønsker å kvalifisere studentene til diakonalt arbeid i menighet, på institusjon og i misjons- og bistandsarbeid. I tillegg ønsker vi å bidra til at studentene utvikler en diakonal holdning og identitet som utgangspunkt for sin senere tjeneste.

11. Området som omfatter ungdomsdiakoni er viktig å gripe tak i. Mye ressurser bør settes inn på denne gruppen, men det er ikke bestandig

like lett fordi diakoni ofte blir synonymt med eldreomsorg. Faren er at vi ikke ser utfordringen fordi vi ikke er nok opptatt av den.

Diakonhjemmets høgskolesenter

Heltidsstud.: 11
Deltidsstud.: 35

Faste lærere: 7
Faste timelærere: 3

Kompetanse på lærerkref-tene: Har både teologisk og diakonal bakgrunn. Lærerkreftene representerer både teori og praksis, og har lang erfaring med undervisning på høgskole-niva.

Rektor Einar Vetvik:

1. For opptak hos oss må grunnutdanningene, som er godkjent av Kirkerådet, ligge til grunn. Vi har ingen bekjennelseskrav formelt for diakonutdanningen, kun på grunnutdanningen, sosionom og sykepleie.

2. Jeg er prinsipielt enig i dette som en anbefaling, men ikke at det låses formelt.

3. I det legger jeg at utdanningen får best mulig oppdaterte fagplaner, samt sikre at

det gis god undervisning og at det er god kobling mellom teori og praksis.

4. Jeg ser på overgangen fra to til tre mindre enheter som uheldig. Det mest ønskelige var at vi kunne vært en utdanningsinstitusjon i Oslo, men dette henger sammen med tradisjon. Flere tilbud kan imidlertid føre til større valgfrihet for studentene, men vi har mye å vinne på en bedre samordning. At vi blir konkurrenter på et stagnende marked er uheldig.

5. Dette var et regionalt initiativ, og forholdene i nord er annerledes enn det de er her. Jeg ser positivt på dette både med tanke på landsdelen som helhet og samarbeidet mellom de ulike yrkesgruppene i kirken. I Oslo ville dette være unaturlig fordi det eksisterende tilbudet har lang tradisjon.

6. I utgangspunktet kan vi samarbeide om det meste, men tradisjonen og praktiske årsaker som lærere, miljø, bygning osv. hindrer samarbeidet på en rekke områder. Jeg kjenner ikke nøyaktig til årsakene bak splittelsen av Norsk Diakonihøgskole, men det kan ligge teologiske årsaker bak som gjør at samarbeid i praksis vil bli holdt igjen på enkelte områder.

7. Dette er tre retninger innenfor diakonien, men man kan jo spørre seg om hvorfor alle har de samme tre som fordypningsretninger. For oss er noe av poenget likevel å kunne tilby nettopp alle tre delene innenfor diakonien som fordypningsfag. Dette

for å holde sammen enheten i studiet. Utfordringen ligger i å gjøre utdanningen mer attraktiv og diakonifaget mer interessant. Tilbudet er for godt til at det er så få søkere. Noe av årsaken tror jeg ligger i overgangen fra 4- til 5-årig utdanning. Dette har ført til at studietilbudet fremstår smalere og ikke attraktivt nok.

8. Vi ønsker ikke å ta bort noen av disse tre retningene, fordi det er viktig å holde på enheten. Virkeligheten i yrkeslivet er at mennesker veksler mellom disse arbeidsfeltene og helse- og sosialfeltet i samfunnet.

9. Et høyt faglig nivå. Ellers bruker vi mye ressurser på å utvikle deltidsstudiet for å kunne gi større fleksibilitet. Mange finner studiet interessant, men av ulike årsaker ikke har mulighet til å følge dette som heltidsstudent. I tillegg har vi to praksisperioder: Den første er innenfor menighetsdiakoni, mens den andre perioden velges fritt innenfor de tre fordypningsretningene.

10. Vi har hele tiden tatt sikte på å utdanne kvalifiserte diakoner til å jobbe innenfor kirken, men også innen andre områder i samfunnet som i helse- og sosialsektoren. Diakontradisjonen er meget allsidig, og det er jo først i senere tid at vi i noe omfang har fått kirkelige diakonstillinger.

11. Som utdanningsinstitusjon ligger de største utfordringene i å holde et kvalitativt høyt nivå og jobbe med markedsføring med tanke på

rekruttering til studiet. I tillegg er det viktig å være langt framme i å vurdere eventuelle tilpasninger til samfunnet og studentenes behov. For kirken er den største utfordringen å gi diakonien et løft. Arbeidet med diakoniplanen er en fin måte å få jobbet med dette på. I dag har diakoniens rolle en noe uklart plass. Den altfor lave rekrutteringen henger sammen med den situasjon som kirken befinner seg i. Finland er et eksempel på lovfestet diakon i hver menighet. ●

**DIAKONISSEHJEMMETS
HØGSKOLE**

VIDEREUTDANNING I VEILEDNING

Program 1999 foreligger nå.
Oppstart uke 10 og uke 38.

Tverrfaglig rekruttering. Fortløpende opptak.
Undervisning over 5 uker fordelt på 5 semestre.
Gir 10 vekttall i en universitets-/høgskolegrad.

Adr.: Senter for diakoni og veiledning,
Diakonissehusets høgskole,

Ulriksdal 10, 5009 Bergen.
Tlf.: 55 57 57 80 – TA KONTAKT

Studiet kan påbygges med ytterligere 10 vekttall

VIDEREUTDANNING